

ÖRÖMHÍR

VII. évfolyam 3. szám

2020. május-június

A zalaegerszegi Szűz Mária Szeplőtelen Szíve Plébánia magazinja

„Jöjj, Szentlélek!
Jöjj, Isten ereje és édessége!
Jöjj, Te, aki a mozgás és a béke vagy!
Újítsd meg bátorságunkat,
Töltsd be magányosságunkat
ebben a világban,
Teremts bennünk bensőséges
kapcsolatot Istennel!
Már nem mondjuk, mint a próféta:
„Gyere elő a négy szél hazájából”,
Mintha még nem tudnánk, honnan jöttél.
Ezt mondjuk: Jöjj, Lélek a kereszten függő
Krisztus átszúrt oldalából!
Jöjj, a Feltámadt Úr szájából!”

(Fr. Raniero Cantalamessa, OFM)

Plébániai élet karanténos körülmények közepette

Ha tavaly ilyentájt megkérdeztek volna, hogy milyen akadályai lehetnek annak, hogy a plébánia élet legalább abban az ütemben dübörögjön, ahogyan addig megszoktuk, akkor bizonyára sok olyan tényezőt fel tudtam volna sorolni, amelyeket reális keretek között bele kell kalkulálnom a rendszerbe. Ilyen szempontok lehetnek:

- személyi állomány (mennyien kapcsolódnak be a hívek közül is a lelki élet szervezésébe, koordinálásába);
- lelkipásztori helyzet (van-e kiegészítő lelkipásztor vagy nincs; tudom-e végezni a szolgálatomat, vagy valami közbeszól);
- társadalmi helyzet (mutatkozik-e igény, vagy hajlandóság arra, hogy a hétköznapi életünket jobban áthassa az evangélium üzenete);
- anyagi források rendelkezésre állnak-e egy-egy projekt megvalósításához; előjáróink (püspökök és a szentatya) jelölnek-e ki valami konkrét irányt, hogy mire helyezünk nagyobb hangsúlyt és valamit esetleg hagyjunk el, stb.

Ilyen és ezekhez hasonló érvek, lehetőségek jutnának eszembe azzal kapcsolatban, hogy mivel kell számolnom a plébániai élet alakításához.

De a legmerészebb álmomban sem gondoltam volna, hogy van még egy olyan tényező is, amit most akár egyetlen szóval is körül tudunk írni, amely alapjaiban szervezi át a lehetőségeket, a mozgásteret, a személyi állományt, az erőforrások csoportosítását, a fókuszpontok megfogalmazását, a programok tervezését, menedzselését, lebonyolítását és utógondozását, a papi szolgálati lehetőségeket, az anyagi lehetőségeket, stb. És ez az ez szó: járványveszély.

Miként társadalmi berendezkedésünkben mindenre hatással van, bizony plébániai életünket is nagyban befolyásolja. De nincs mese, ALKALMAZKODNI KELL! Méghozzá a lehető leggyorsabban és minél jobban. Sokat nem teketóriázhatunk, hanem záros határidőn belül kellett helyzeteket átgondolni, döntéseket hozni, lépést tartani, újratervezni. Mert akár a mostani helyzetre is érvényes lehet az, amit az egyedfejlődés kutatásával foglalkozók lehetséges elvként tartanak számon: Nem a legnagyobb, leggyorsabb, legerősebb, legügyesebb, leg-, leg-, leg-, ilyen-olyanabb faj marad fenn, hanem az, amelyik a leginkább képes arra, hogy alkalmazkodjon. Csak most nem extrém időjáráshoz, klímahelyzethez, társadalmi változáshoz kell igazodni, hanem a járványhoz.

Bennem is felmerültek kérdések: vajon képes-e egy szervezet, Egyházunk közössége, ilyen fokú változásra? És éppen a húsvéti ünnepek alatt fogalmazódott meg bennem: „Hát ez volt a kezdetek kezdetén is!” Mert most szinte minden felborult abból az infrastruktúrából, amit a legalapvetőbben használni tudunk: mert, ha nincsen templomunkban nyilvános szentmise, akkor hogyan jut el hozzájuk az Evangélium üzenete, miként tudom segíteni őket a lelki élet fejlődésében, bármilyen hírt hogyan mondok el és hogyan jut el tőlük hozzám?

Az apostoloknak sem volt előre meghirdetett, jól bejáratott miseidőpontjuk, nem voltak szép templomaik, korántsem volt veszélytelen az, ha összejöttek imádkozni, stb. De miyük volt? Elsőként körülmény független Istenkapcsolatuk. Megingathatatlan hitük, hogy

Jézus feltámadt /ApCsel 4,20/, életünk Krisztussal együtt Istenben van elrejtve /Kol 3,3/, mindannyian Isten kezében vagyunk biztonságban. Másodsorban akkor is voltak, akik bármi történt is, kitarítottak az apostoli tanításban, kenyértörésben, imádságban /ApCsel 2,42/, voltak hívő családok, kisebb közösségek, akik akkor is imádkoztak odahaza, ha máshová nem tudtak elmenni imádkozni („a kenyeret házaknál törték meg” /ApCsel 2,46/). És a kor technikai lehetőségeit próbálták a lehető legjobban használni: szóbeliség és írásbeliség /Lk 1,1/, utcákon, tereken, vagy börtön mélyén; városokban, vagy falvakban; szárazföldön, vagy tengeren; nyílt színen vagy szoba rejtekében Isten akaratát akarták cselekedni.

Meglepődtem, amikor azokat a gondolatokat hallottam, hogy most akkor „visszavonulás”, „elcsendesedés”, „lelassult élet”. Én meg azt éreztem, hogy meg kell találni, hogy a jelen helyzetben mit tudok tenni. Az apostolok sem nullától indultak, nekem sem kell! Ami van, azt próbálom hadrendbe állítani: Van internet, TV, Rádió, honlap, facebook, telefon. Az ügyintézésben átálltunk „home office” üzemmódba, Hena nagyon rugalmas volt, szinte bármikor lehetett hívni, plébániai telefonon elérhetőek voltunk, az elektronikus levelezésnek minden feltétele biztosítva. Az iskolai hitoktatás digitális távoktatásban. A szentmise közvetítése, megosztása azokkal, akik internet felhasználók. A plébániai hírlevélre feliratkozók száma megnőtt így lelki „fröccs” és alapvető hírek, lelkeségi tartalmak eljuttatása azon is mehetett. Igyekszem akár postaládába eljuttatni azoknak, akik nem használnak számítógépet. Értékes és csodálatos hangfelvételek készültek, amelyek az otthoni, egyéni imaéletet hivatottak segíteni. Csoportokkal messenger vagy más felületen próbáltunk kapcsolatot tartani. Sokakat sikerült telefonon időről időre felkeresni. Önkéntesek dolgoztak azon, hogy rádiós műsor, vagy önálló hangfelvétel, szép zenei darabból hanganyag készüljön. Lelkes csoport varrta a maszkokat, volt, aki bevásárlással segítette az idősebbeket.

És még sorolhatnám, de nagyon kreatívvá tud tenni bennünket ez a helyzet is. Persze várom, hogy újra normális legyen az élet, nekem is fáj, hogy sok, szépnek ígérkező programot nem tudtunk megvalósítani, le kellett mondani, de sok dologra megtanított az élet most bennünket is. Az alapvető dolgokról is látjuk, hogy ajándék, ha van és sok nélkülözhetetlennek vélt dolog, szokás könnyen vált másodlagossá, vagy éppen elhagyhatóvá.

Ezért most, ebben az időszakban, amikor megkérdezik, hogy „de hát mit is tudsz csinálni ilyenkor?” már csak mosolygok. Tény, hogy sokszorosa munkával csak töredéke réteghez jutunk el, emellett a személyességnek párja nincsen, de most, ilyen helyzet van és próbálunk ehhez alkalmazkodva Istennek szolgálni az embertársakban.

Kérhetünk?

Mi, ma élők, a múltat már nem látjuk,
a jelent és jövőnket, mint jussot elvárjuk.
Járványok eddig is voltak. Kicsik és máshol,
vagy ha nálunk is, de ÉN-ünktől távol.

Ám most nagyobbbat suhint a kaszás.
Minket is elérhet a gyilkos aratás.

Így hát kezdünk érezni, másokat félteni,
most nyílik fel szemünk arra, amit tettünk:
kifacsart Földünk itt fekszik előttünk!

Azt hiszed, e vírust a sátán tervezte?
Hát nem mi magunk vagyunk,
saját magunk veszte?

Talán igaza volt a nagyon régieknek:
bűneink okozzák betegségeinket.
Bűnünk az, hogy millióknak nincsen kenyere?
Az bizony, ha a koldusnak üres a tenyere.
Bűnünk, hogy a Földből mindent csak elveszünk?
Az bizony, mert korlátot megszabni felejtünk.

Uram, a néped félelemben él,
nemcsak a vírustól, de önmagától fél.
A Nélküled élt élet gyümölcse pusztulás,
elkövetett rossznál rosszabb a mulasztás.

Üres a templom, üres a tér,
jó, hogy a pápánk egyedül nem fél.
A hívó közösség virtuális immár,
az oltáron Jézus minket hiába vár.
Testét, vérét most magunkhoz nem vesszük.
Élettel így hogy telik fel képernyős lelkünk?

Összegyűltünk, Uram, a Te nevedben
ketten vagy hárman, de ennél sokkal többen.
Mondtad: a nevedben bármit kérhetünk,
az Atya általad megadja nekünk.
De igaz, hogy azt is mondtad sokszor:
tartsunk bűnbánatot, addig nem lesz
jobb kor.

Mostantól másképpen kell viselkednünk,
önmagunkat jóval hátrébb kell tennünk.
Előbb hát bűnbánat és igaz megtérés,
ezután jöhet csak az alázatos kérés:

add vissza, Urunk, padtársunk kezét,
közösen mondott Miatyánk élményét,
élő oltár előtt halkán mondott imát,
papjaink minket is biztató mosolyát!
Mindenható Atyánk, az Úr nevében kérünk:
mielőbb távoztasd a járványt mitőlünk!
Bár tudjuk, hogy égbe kiált mindaz, mit
művelünk...

Gyenesdiás, a 2020. év szomorú Húsvétján

Mit tudok tenni lelkipásztori kiségitőként a koronavírus-járvány idején?

A veszélyhelyzet alatt, mint 65 év feletti, a magam és embertársaim érdekében feltétlenül betartom az előírt állami és egyházi korlátozásokat, előírásokat. Ezért nem áldoztathatok, betegeket sem látogathatok otthonaikban.

Próbáltam önkénteseket keresni szájmazszkok készítéséhez, de sikertelenül.

Amit viszont szívesen vállaltam, az a folyamatos kapcsolattartás telefonon a szobafogságba zárt idős, beteg, magányos emberekkel.

A járvány kipattanásakor és a korlátozó intézkedések bevezetése kezdetén, mint kiderült, szinte mindenkin ijedtség, zaklatottság lett úrrá. Mit lehet ilyenkor tenni?

Először is kértem a Szentlelket, vigasztaljon és erősítsen minket, táplálja bennünk a reményt. Ugyanakkor fülembé csengtek Jézus szavai, amit az apostolokhoz intézett, amikor vihar támadt a tengeren és féltek: „Miért féltek annyira, ti kicsinyhitűek?” Vagy amikor Jézus a vízen jár, és az apostolok őt kíséretnek véelve megijednek tőle: „Bátorság! Én vagyok. Ne féljete!” Vagy búcsúbeszédében így bátorítja az apostolokat: „a világban üldözést szenvedtek, de biztatok, mert én legyőztem a világot.”

Tehát bízni kell az Úrban a legnagyobb szorongatások, szenvedések, nehézségek között is.

Sőt, ilyenkor még inkább, hiszen Ő a mi igazi vigaszunk, „erőnk, békénk”. Kérni kell tehát mindenben az Ő segítségét.

A segíteni akarásunkat, szolgálattunkat is folytonosan imának kell kísérennie; ima nélkül az sem lehet hathatós. Imádkozni kell a félelemtől való megszabadulásunkért, a járvány megszűnéséért, a betegek gyógyulásáért, az elhunytak lelki üdvéért, mégpedig kitartóan.

Ezt tettem én is. Majd vettem a telefonomat és elkezdődtek a hosszabb, rövidebb telefonbeszélgeté-

sek, imádságra buzdítások, kölcsönös figyelemfelhívások igazi lelki feltöltődést nyújtó rádió- és tv- műsorokra.

Azóta többen Szent Pio atya kilencedével kérjük a Jóisten és a Szűzanya oltalmát.

A kilenced - imát, amíg csak a járvány fennáll, újra és újra elmondjuk. Aki ezt az imát számítógép hiányában nem érthette el, és kérte tőlem, annak telefonon lediktáltam.

Vannak köztünk olyanok is, akik Erdő Péter bíboros imáját imádkozzák a járvány idején, ami megtalálható plébániánk március 15-i Hírlevelében.

Rendszeresen töltekezünk a Mária- és Katolikus Rádió, valamint a Bónus TV műsoraival. Lehetőleg minden nap elimádkozzuk valamelyik Rózsafüzért és az Irgalmasság rózsafüzért, hallgatunk szentmisét, melybe tevőlegesen is bekapcsolódunk, és – örömeinkre - élhetünk a lelki áldozás lehetőségével.

Nagy ajándék számunkra, hogy János Atya plébániánk honlapján elérhetővé teszi az éppen aktuális információkat, sok-sok lelkiismereti anyagot szolgálja lelkünk épülését. (Zsolozsmák, rózsafüzérek, Irgalmassági imaóra, Irgalmassági kilenced, Nagy-

hét szertartásai, Passió, aktuális szentmisék, stb...)

Akinek nincs számítógépe, az a gépemről telefon segítségével velem együtt hallgathatja a különféle hanganyagokat. Így azzal a beszélgetőtársammal, akivel éppen telefonkapcsolatban vagyok, együtt követhetjük a szertartások menetét, a szentmiséken együtt hallhatjuk a szentírási olvasmányokban Isten üzenetét, majd a hozzáfűzött értékes, léleképítő gondolatokat, a vészhelyzet miatti bátorító szavakat. Ráadásul mindezt ismerős hangokon, kedves atyáink tolmácsolásában. De együtt dobban a szívünk a zenei szolgálatot ellátó Verő Andrásné gyönyörű énekhangjának és szép orgonajátékának hallatán is.

Beszélgetőtársaimat hétről-hétre tájékoztatom a hírleveleink tartalmáról, felhívom a figyelmüket a legközelebbi történésekre. Megbeszéljük, hogy milyen programokba tudunk otthonról aktívan bekapcsolódni, és hogyan? Ilyen program pl. karitászcsoporthoz elsöpénteki imaóra, amelyet Jézus Szentséges Szívének tiszteletére végzünk.

Ennek megszervezése ebben a rendkívüli időszakban úgy zajlik, hogy akit el tudok érni telefonon,

azt megkérem, ha tudja vállalni, akkor a szokásos időintervallumban imádkozza el a saját otthonában az imaóra anyagát (a karitásztagnak ehhez van imafüzetük).

Így lélekben egymáshoz kapcsolódva, mintegy lelki láncot alkotva, együtt vagyunk, együtt imádkozunk Jézushoz, és hisszük, hogy Ő is velünk van. (Jézus mondta: „ahol ketten-hárman együtt vannak az én nevemben”, ott vagyok közöttük”.)

Nagy örömeinkre bőven található még sok szép telefonon átadható lelkiségi tartalom a plébániánk Szívhang c. műsorában is, melyet lelkes önkéntesek állítanak össze a Mária

Rádió Savaria számára. Ilyenek pl.: a Fatimai engeszteléseink szentmiséin elhangzó szentbeszéd; szentek életútjai; Szent Rita – kilenced; egyes ünnepeinkhez kapcsolódó népszokások; rengeteg szívhez szóló, keresztény szellemiségű vers; keresztút; passió; gyönyörű zenei betétek; Krisztián atya meghatóan szép köszöntése 40. születésnapja alkalmából; a kórházkápolna bemutatása, stb....

Mindezek a hanganyagok ebben a járvány sújtotta időben nagyon sokat jelentenek számunkra. Mert szívből jönnek, szívhez szólnak, lelkekben erősítenek, Istenhez emelnek bennünket.

A beszélgetések során természetesen nem maradhat el az egymás fogylétéről való érdeklődés sem. Megosztjuk egymással mindennapjainkat, a velünk történeteket, azt, hogy ki hogyan éli meg a járványhelyzetet. Ha kell, vigasztaljuk egymást, és együtt örülünk örömeinknek. Szép lelki élményeinket is megosztva örömmel tapasztalom, hogy a nyugtalanság, szorongás helyét egyre inkább a nyugalom, isteni béke, lelki öröm veszi át. Egyszer több bennünk a fény, mint az árny.

Életünket az irgalmas és gondviselő Istenre bízunk, így nincs mitől félnünk, Ő gondot visel ránk. Legyen meg az Ő akarata!

SZÍVHANG

Pesti Lászlóné és Horváth Margit, a SZÍVHANG szerkesztői

Karanténban SZÍVÜNK hangján

Közel másfél éve szerkesztjük a zalaegerszegi Szűz Mária Szep-lőtelen Szíve Plébánia SZÍVHANG című műsorát a szombathelyi Mária Rádió számára. Hétről hétre próbálunk olyan irodalmi összeállításokat szerkeszteni, amely közelebb visz a Jóistenhez. Sajnos, a jelenlegi járvány miatt a rádiófelvételek nehézkesek. Az alábbiakban érzéseinket, gondolatainkat tárjuk fel a kedves olvasóknak, hogyan vészeli át ezt a nehéz időszakot.

A vasárnaponként adásba kerülő műsorainkat a körülmények függvényében szerkesztjük tovább. Ehhez segítséget kapunk János atyától, aki rengeteg elfoglaltsága mellett javaslataival irányt mutat. Több mint 30 Önkéntes segíti munkánkat, idősök és fiatalok egyaránt. Hála és köszönet nekik. Ebben a vírusos időszakban nem találkozunk segítőkkel, csupán telefonon tartjuk a kapcsolatot. Műsoraink vasárnaponként továbbra is hallhatók.

Hogyan szerkesztünk? Online!!
Köszönet Bánfalvi Péter tanár kollé-

gának, aki rengeteg segítséget a műsor honlapra kerülésében.

Önkéntesként hogyan telnek napjaink? Bátoran mondhatjuk, erősödött Istenkapcsolatunk, olvassuk a Szentírás megszívlelendő részeit, a keresztény irodalom tárháza kimeríthetetlen: keresgélünk és küldjük egymásnak azokat a „gyöngyszemeket”, amiket megtalálunk. Imáinkkal a Jóistenhez fordulunk segítségért, hogy mérséklődjön, illetve szűnjön meg a világi járvány. Sokan nézik közülünk a Bonum és a Duna televízió adásait, a szentmisék prédikációi által lélekben feltöltődünk. János atya és Krisztián atya ugyan üres templomban tartják a szentmiséket, de a honlapon is meghallgathatjuk. Kedves Atyáink! Önök nincsenek egyedül, mert mi lélekben ott ülünk a templomban a megszokott helyünkön.

„Azt is mondom nektek: Ha ketten közületek valamiben egyetértenek a földön, és úgy kérik, megkap-

ják mennyei Atyámtól. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük! / Mt 18,19-20 /

Karantén idején a Nagyhét eseményeit hallgatva testben és lélekben megtisztultunk, átértük a megfeszített Krisztus szenvedését, de tudtuk, hogy feltámad, eljön kö-zénk, és ez örömmel töltött el bennünket. Műsorszerkesztőként ugyan be vagyunk zárva, de gondolataink szabadon szárnyalnak.

Hiányoznak a SZÍVHANG felolvasások, együttlétek a plébánián. Mindig vártuk, hogy János atya mosolyogva bejőjön hozzánk néhány

percre, már a jelenléte is erőt adott a munkánkhoz.

Most karantén idején arra a sok szép és kedves szóra is visszaemlékezünk, amit Önkénteseinktől kaptunk. A fiataloktól a vidámságot, jókedvet, az idősektől a bölcsességet, tapasztalatot. Sokszor megleptük egymást édességgel, sütivel, receptekkel. Az utóbbi időben közös imával kezdtük a felvételeket, ezzel is erőt adtunk egymásnak. Számunkra minden Önkéntes munkája fontos. Sokan könyveket adtak, interneten anyagot gyűjtöttek, elhozták imáikat, saját írásaikat, hogy segítsék munkánkat. Karantén idején ezekre a segítségekre is gyakran visszagondolunk, hiszen nem vagyunk egyedül! Együtt van a SZÍVHANG, a szeretetszolgálat.

A karantén nem okoz bezártságot, gondolatban szabadabbá tesz minket. Várjuk az aktívan együtt töltött időt, hogy műsorunk hitbéli elmélyülést, örömet jelentsen fiatal és idős hallgatóinknak egyaránt.

Az alábbiakban Önkénteseink gondolatait szeretnénk megosztani az ÖRÖMHÍR olvasóival:

„Térben és időben élünk, de vannak az életünknek olyan helyzetei, amelyekben vagy az egyik, vagy a másik válik fontosabbá. A tér- és időélmény közül most az egész világot sújtó járvány idején – a tér szerepe került előtérbe. A térre, amely összekötött minket, hiszen a fertőzésveszély miatt be kellett zárkózoznunk, és a karantén rabsága veszt körül bennünket. De tényleg rabság-e ez a bezártság? Fizikailag igen, hiszen nem találkozhatunk a hozzátartozóinkkal, nem ölelhetjük meg a gyerekeinket, unokáinkat, kedves barátainkat. Ez a helyzet arra figyelmeztet, hogy elmélyültebb legyen a hitünk, de ne csak most a veszély idején. Forduljunk imáinkkal a Jóistenhez, a Szűzanyához.”

/Szeplet Lajosné/

„A Szívhang műsorok készítésében, mint felolvasó közreműködő voltam érintett. Számomra fontosak voltak a felvételek készítése során

történő személyes találkozások. Ezek az együttlétek kellemes emlékként élnek bennem.

Természetesen minden adást meghallgatok, függetlenül attól, hogy szereplője vagyok-e vagy sem.

Amióta ezek a találkozások elmaradtak a vírusveszély miatt, még több hangfelvételt meghallgatok vagy videofelvételt megnézek, amelyek a plébániánk honlapjára felkerültek, hogy ezzel is élő maradjon a kapcsolat az atyákkal és a templomunkkal. Ha ez a veszélyes helyzet sokáig fennáll, akkor kész vagyok a szerkesztőtől kapott anyagokat az otthonomban felvenni, mert fontos, hogy az adások sorozata ne maradjon el. A kijárási korlátozás számunkra újabb feladatokat hozott, két unokánk itt tölti a tanítási napokat, nevelésük mellett a tanulmányi felkészülésüket is segítjük.

Nincs időnk a veszélyeken töprengeni, nem rettegünk a vírussal való megfertőződéstől, de aggódunk az egész világért és szűkebb környezetünkért is.”

/Bánfalvi Péterné/

„Karantén. Kijárási korlátozás. Maradj otthon! Hallom nap mint nap. Belátom, hogy értem is van, nem lázadok. Csak gondolatban lehetek együtt azokkal a kedves munkatársakkal, akikkel együtt szerkesztettük a Mária Rádió műsorait. Már az otthoni induláskor "ünneplőbe" öltöztettem a szívemet, mint a kis herceg. Aztán a találkozás kellemes izgalomával gondoltam végig, vajon milyen feladat vár rám. Legjobb tudásom szerint képes leszek-e tolmácsolni, átadni a kiválasztott gondolatokat. Hiányzik a találkozás pillanata, a kedves fogadtatás, a biztató és együttérző légkör. Jó volt belehelyezkedni abba a szeretetteljes, békés világba, ahova megérkeztem. Jó volt együtt lenni, beszélgetni, szép gondolatokat hallgatni. Azok az imák, versek, szövegek, amelyeket a rádió hallgatóinak szántunk, engem is jobbá tettek. Minden hétköznapi gond elcsendesedett arra a néhány órára, minden probléma kisebbnek látszott.

Gondolunk rád! Imádkozunk érted! - ígértük egymásnak, és a lélek

gyűródései kisimultak. Gyakran most is ebbe kapaszkodom: hiszen nem vagyok egyedül! Őszintén tudunk örülni egymás teljesítményének. Önbizalmat adott egy-egy elismerő szó vagy mosoly. Bizonytalan percemben erőt sugallnak ezekben a napokban is. Milyen jó, hogy az emlékezést és a reményt nem lehet karanténba zárni!”

/Sütő Károlyné/

„Közel egy éve, hogy a Szűz Mária Szeplőtelen Szíve Plébánia Szívhang című műsorának részese lehetek. Kis csoportunkat János atya koordinálja és terelgeti a helyes irányba. Műsorunk nem, csak mi kerültünk karanténba!

Különös, hogy a járvány épp most a húsvéti időben növekedett, terjedt el és a következmény a napi tevékenységeink korlátozása. Talán figyelmeztetés számunkra, ne csak a földiekkel, hanem az égiekkel is többet törődünk. Otthonaink bezártsága és a megbetegedések miatt tele vagyunk kétellyel, félelemmel a holnapot illetően. Mit tehetek e kis közösség tagjaként, keresztényként? Még aktuálisabb Isten felé fordulásunk!" A hívó ember nem azt tudja, hogy mi lesz, hanem abban hisz, hogy bármi történik, Isten ott van. Mindenben. Ha elbizonytalanodunk, ha félünk, ha elveszítjük a hitünket, reményünket, Isten abban is ott van." A Nagyhét szenvedése után, húsvét a feltámadás örömeivel hirdeti Isten dicsőségét, szeretetét, irgalmasságát felénk, csak észre kell vennünk. Természetesen hiányzik az együtt töltött idő, a nevetés, a műsor közös átbeszélése, az izgalom, a rácsodálkozás egy-egy vers vagy felolvasás hallatán, milyen szép és aktuális ma is. Maradnak az online szentmise hallgatások, olvasás, a különböző feltöltött régi műsorok újra hallgatása. A telefonos beszélgetések megerősítenek, hogy lélekben és imában együtt vagyunk. Kérjük az Úr irgalmát ránk, városunk, országunk és minden jóakarátú emberért, hogy türelemmel átvészeljük és lelkileg megerősödjünk, a járvány elmúltával újra együtt tudjuk készíteni a Szívhang műsorait Isten dicső-

ségére és hallgatóink örömére.”
/Mekina Erzsébet/

Az időt is meg kell tölteni. Hogy ne csak a múlását lássuk, de minden másodperc egy történet legyen. (Csitáry-Hock Tamás: Szívhangok)

„A Mária Rádió műsora a Szívhang, amiben más fiatalokkal együtt a húgom és én is részt vállalunk, amikor csak tehetjük.

A jóhangulatú felvételek során lehetőségünk nyílik arra, hogy találkozzunk régi barátainkkal és újakat ismerjünk meg, a hozzánk hasonló értékrendű fiatalok közül. A műsor hidat képez a generációk között, hiszen sok idős hallgató van, valamint mentoraink is már nyugdíjazott pedagógusok, Teri néni és Margó néni személyében. Jelenlétük, támogatásuk és szakértelmük nagy segítséget nyújt számunkra abban, hogy az általunk felolvasott versek, megemlékezések, bölcseségek és idézetek megszólaljanak az emberek szívében. Alkalmat kínál arra is, hogy hálát adjunk Isten jelenlétéért az életünkben, és az ő szemszögéből láthassunk bizonyos eseményeket, győzelemnek vagy kudarcnak tűnő megpróbáltatásokat.

Bár a jelenlegi helyzetben a karantén miatt nem találkozhatunk, a felvett műsorokat nyugodtan hallgathatjuk otthon a családdal. A felvételek örömmel és megnyugvással töltenek el. Vidám pillanatokat idéz-

nek fel bennem, emlékeztetnek arra, hogy velem van a családom, Isten, és az erőmhöz mért nehézségeket cipelem csupán.

Remélem, hogy ezáltal másoknak is segíthetek ebben a nehéz időszakban, hogy hagyják az életüket tartalommal megtölteni, és ne csak most a kényszerűen otthon töltött órákban.” /Nagy Henrietta/

„Hogyan is fogalmazhatnám meg, mit jelent számomra a Szívhang? Ugyanúgy része a vasárnapjaimnak, mint az elmúlt több mint egy évben. Kíváncsian nézem meg a honlapot. Vajon feltette-e már Péter az éppen aktuális adást? Ha igen, akkor a gép elé ülök és áhítattal hallgatom, vagy hallgatjuk a férjemmel együtt.

Az első karanténban hallgatott adás március 22-én volt. Újra átéltem azt a felemelő érzést, amit a felvétellek. Harsányi Lajos: Keresztút című verse szívszorogató! Magam elé képzeltem a történetet, s felidéztem társaim arcát, hangját. Jó volt visszagondolni arra, hogy én is ott lehettem!

A következő adások is sokat hozzáadtak lelki feltöltődésemhez a húsvéti időszakban. A fiatal önkéntesek Passiója, a Mindszenty bíboros életéről szóló történetek, a kórház-kápolna bemutatása, Krisztián atya születésnapjának köszöntése és a többi adás is formált, gazdagított, a szívemhez szólt. Igen, mert a szívet

nem lehet karanténba zárni! Ha az elhangzott versek, történetek lélek-ből szólnak, s én azokat nyitott szívvel fogadom, akkor nincs bezártság! Minden Szívhang-adás szabadon száll! Köszönet érte a szerkesztőknek, a közreműködőknek!

S még egy fontos, szívemet melegengető érzés: nemcsak az adások tartalmi része ragad meg, hanem az a sok kedves hang is, amelyekre ráismerek! Ilyenkor felidézem a hozzájuk kapcsolódó személyt, s mi tagadás, már nagyon várom, hogy „élőben” is találkozzunk!”

/Fábián Margit/

„Szomorúsággal tölt el, hogy itthonról kell lelki táplálékhoz jutnom, nem mehetek szentmisére. Nem a hideg tart fogva, hanem egy mikro milliméternyi élőlény. A legnehezebb, hogy nem tudom meddig. János atya prédikációjának hangja most a megszokott templomi környezet helyett az otthonunk falai között hangzik fel. Talán mikor a műsor nevét keresték, nem is gondolták, hogy a Szívhang egyszer tényleg bekerül a szívünkbe, és lelki táplálék lesz. Bízom benne, hogy a vesztély elmúltával az emberiség megtanulja jobban értékelni mindazt, ami addig természetes volt. Addig pedig még nagyobb szükségünk van az olyan műsorokra, mint a Szívhang.”

/Boronyákné Szabó Andrea/

Galambos István: Ne add fel! Felettünk a vírusok?

Bujdokol a bűnös,
totyorog a tétlen -
rettenetes rémtől
veszélyben a vétlen.

Vírusok mutáltak
embert gyilkolókat -
rettegésben tartják
egész világunkat.

Ne add fel a harcot -
gyóznod kell - mert véged...
fordulj Teremtődhöz,
hogy irgalmát kérjed!

Maradj velünk, Uram -
halld meg sirámunkat -
ne hagyd veszni néped,
csak a hibáinkat!

A döntés a miénk!

Sok szakavatott személy készített már riportot e könyv írójával, én egy laikus, olvasni szerető ember gondolatait vetem papírra. Egy ördögűző végnapjai címmel a Magyar Nyugat Könyvkiadó gondozásában megjelent Pete Polgár Máté negyedik könyve. A papnevelde a világtól elzárt kis sziget, ahol a tanuláson és a lelki életen kívül semmi másra nem kell figyelni. Egy kiegyensúlyozott boldog, nyugodt életet gondolunk. Ezzel szemben a regény más oldaláról mutatja be ezt a világot. Egy mozgalmas, küzdelmes, embert próbáló élet tárul a szemünk elé.

Pete Polgár Máté atyát 2014-ben szentelték pappá. 2014-2016 között káplánként teljesített szolgálatot Zalaegerszegen, a Szent Mária Magdolna Plébánián. Sokak emlékeiben még mindig visszhangoznak lelkesítő, határozott igehirdetései.

Kicsit magunkénak is érezzük a körmendi születésű fiatalembert. Az atyával nem csak a legújabb könyvéről szeretnék beszélni, hisz a könyv egy életutat mutat be. A beszélgetés során szeretném átfogóan, az írói munkásságáról kérdezni.

Mikor érezte, hogy a nagy íróink után / Móricz Zsigmond, Tormay Cécile, Sütő András, Nyíró József...../ Ön is beállna a sorba?

Nem gondolnám magamat a nagyokkal egy sorba, ezt a novelláskötetem elején ki is jelentettem. Az utókornak kötelessége szellemi elődeinek tekinteni a nagyokat és műveiket szívbe vésni. Ugyanakkor a kornak is teremnie kell az aktuális írásokat.

Ki indította el, ki bízta, hogy gondolatait papírra vesse és a nyilvánosság elé tárja?

A gondolataimat már azóta papírra vettem, mióta megtanultam írni. Az olvasás mellett az írás maradt a másik nagy szerelem az életemben. 2018 tavaszán, Szombathelyen egy szerencsés vagy inkább gondviselés szerű találkozás jutott el a kiadóhoz. Elárultam, hogy az íróasztalfiókomnak rendszeresen készítek műveket, egyet elolvasott és ragaszkodott a megjelentetéséhez. Nem akartam nemet mondani.

Mit jelent Önnek az írás? Mikor van erre ideje?

Az írás a fantáziába járás nekem egyet jelent a szabadsággal és a mondanivaló örömteljes átadásával. Írni csak a munkám végeztével van lehetőségem. Ami azt jelenti, hogy az este való erre. Sokszor hajnalig tart a munka, ha az ihlet elkapja az embert. Ezt az időt nem kell bánni, ha egyéb múlandó szórakozásra szánám ezeket az órákat, na az lenne a káros.

Miért érezte fontosnak, hogy bemutassa ezt a misztikus életet a világi embereknek?

A világot és benne a hívőket is elaltatták a modern korban, hogy nincs gonosz, hogy minden rendben. Aztán mégis egyetlen korban sem volt ennyi feszültség ennyi szomorú ember ennyi lelki hajótörött. Szerb Antal zseniálisan fogalmazta meg: „A világ sokkal több, mint amennyit véges érzékeinkkel felfogunk, véges szavainkkal kifejezhetünk” A világ több annál, amit az öt érzékszervünk felfog, de sajnos harcolni már az elkényelmesedett és elaltatott lélek nem tud. Az utolsó regényem ébresztőt trombitál, hogy figyeljünk oda, mert a legjobb embereket veszítjük el saját hibánkból.

Milyen korosztálynak ajánlja ezt a könyvet?

Középiskolától felfelé minden korosztály talál magának mondanivalót a műveimben. Az eddigi visszajelzések is ezt igazolják.

Ebben a világban, ahol főleg a zene és a videók a fiatalokat megközelíthető platform a könyv is célba ér?

Az igényes fiatalok ma is inkább könyveket olvasnak, ráadásul hagyományos könyvalapon. Az első könyvem

egy éven belül második kiadást érte meg. Az olvasóim inkább a fiatal generációt izmosítják. A videobloggerek korában az elbutulás az olvasni nem akarás óriási veszélyt jelent. A jövőnk azok kezében, akik nem engednek a kor igénytelenségének és van bátorságuk testben, lélekben és szellemiekben növekedni.

A könyv különálló mű, az előző három könyvtől teljesen eltérő. Elképzelhető a folytatása?

Igen a fejemben már készen van, de az olvasóknak akarok hagyni időt, mert a folytatással lesz teljes a történet is.

A könyvek tudatosan hasonló terjedelműek? /221-222-236-215 oldal/

Igen nem akartam hosszabban kibontani a kortárs írások például mellőzik a romantika korabeli hosszú színes leírásokat, de a jövőben érzem és látom hosszabb terjedelművé nőnek a művek.

Hogy készül a könyv? Egyszerre csak egy könyv készül?

Azt gondolom, ebben sincs két egyforma író. Nálam megszületik egy történet és már csak arra vár, hogy papírra kerüljön. Általában mindig több is készül, a legtöbb nem is lát napvilágot.

Mikor elkészül a kézirat ki az, aki először elolvashatja?

Néhány irodalomhoz értő barátom illetve a kiadó olvassa el, aztán véleményeznek, javasolnak. Ezután következik az átdolgozás majd a lektorálás.

Kinek a véleménye a legfontosabb?

A szolgálati évek alapos leckét adtak emberismeretből. Az egyik legfontosabb lecke, hogy mindenkit nem kell beengednünk az életünkbe. Így az ilyen hangokat háttérbe kell rakni, nem is kell észrevenni őket. Azokra kell hallgatni, akik hitelesek. Nem az a lényeg, hogy mit mondanak, hanem hogy ki mondja. Egyenes arány van azok között, akik először olvashatják a kéziratot és a véleményezők fontossága. Ez benne foglalja az egészséges kritikát és az észrevételeket is.

A mai világban sokszor megjelenik az ördög és az ördögűzés, mint téma. A hit katonái és a démon, gonosz szellemi lények harca. Ez a könyv miben más, mint ezek a filmek?

A jó és a rossz küzdelme örök kedvenc téma. Talán a tapasztalatok mások az én részemről, mint az extrém filmek és ponyvák alkotóinak.

Szeretne e még elmondani valamit a könyvről, amit fontosnak tart?

A történetnek a célja bemutatni egy olyan világot, amely elbűjíti a szemeink elől. Ugyanakkor rá akar döbbsíteni arra, hogy egymással milyenek vagyunk. A védekezésre a jó melletti kitartásra megkaptuk ugyan az eszközöket, de sokszor egymást gáncsoljuk el. A jó könyv mindig az

olvasóra bízva a döntést, hogy ki döntött jól és ki választotta a rosszat. Tényleg az életet választjuk vagy a halált? A Mózesnek feltett bibliai kérdés ma is aktuális.

Pete Polgár Máté könyveiben a történelem nagyfokú szeretete és ismerete is visszatükröződik, de a könyvek fiatalos lendületét nem törli meg. Nem ad válaszokat, gondolatokat indít meg. Remélem, a fiók mélyén lapuló művek is napvilágot látnak és hamarosan újabb gyöngyszemekkel lepi meg az olvasókat.

Köszönjük a segítséget!

A Karitásznak feladata a rászorulókat, a bajba jutottakat segíteni, különösen fontos ez most, veszélyhelyzetben, amikor a rászorulókat, betegeket, bajba jutottakat száma megnövekszik.

Figyelmet kell fordítani azokra az emberekre, családokra, akik ebben az időszakban veszítik el munkájukat, és ezáltal veszélybe kerül megélhetésük, lakhatásuk. És oda kell figyelni azokra az idős emberekre is, akik koruknál és egészségi állapotuknál fogva a járvány által veszélyeztetett csoportba tartoznak, és nincs olyan hozzátartozó, szomszéd, vagy ismerős a környezetükben, aki a bevásárlásban segíteni tudna nekik.

Ezért április elején a plébániánk Karitászcsoportjának önkéntesei a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászcsoportja által, erre a célra vásárolt és összeállított közel 50 csomagot adták át a területén élő leginkább veszé-

lyeztetett embereknek, családoknak. A csomagban alapvető élelmiszerek voltak, krumpli, rizs, tea, tej, bab, cukor, liszt. A nagyobb létszámú családoknak a nagyböjti adománygyűjtés alatt összegyűjtött adományokból készpénz támogatást is tudunk adni.

Hálásan köszönjük a támogatott emberek, családok nevében is az egyházmegyei Karitásznak a segítséget!

Egy elfeledett plébános

Szent II. János Pál pápa kezdeményezésére jött létre Rómában az Új Vértanúk Bizottságának levéltára, ahol nem kevesebb, mint **tizenkétezer** 20. századi vértanú élettörténetét tartják nyilván.

A szocializmus idején százhatvanöt magas egyházi méltóságot viselő katolikus pap – három bíboros, harmincegy érsek, száztíz püspök és huszonegy prefektus, adminisztrátor vagy apostoli vizitátor – szenvedett el valamilyen formában üldözést a „vasfüggöny” mögött. Közülük huszonhat személyt meggyilkoltak, negyvenöt főt bebörtönöztek, vagy valamilyen módon akadályozták hivataluk betöltését, esetleg elüldözték, kiutasították őket hazájukból, állomáshe-lyükről.

Az üldözést szenvedett, de a mártírháláltól megmenekült, testileg, lelkileg megnyomorított alsópapság pontos számáról a mai napig nincs pontos számunk. Plébánosok, káplánok, akikben lobogott a hit tüze és hirdetni akarták Isten igéjét, de a totalitárius rendszer internálta, börtönbe zárta, kompromittálta, megfigyelte és némaságra ítélte őket, hogy a rendszer velünk élő torzóiént az idők intő jelei legyenek számunkra. Megállapítható, hogy hiába a keleti blokk országain belül 1956 egyedülálló hősiessége, a magyar nemzetet és ezen belül a katolikus egyházat különösen, a konszolidálódó szocializmus törte meg igazán. 1956 leg-súlyosabb hagyatéka az egyház számára nem a siralomház, a bitóra került százak és az utcákon eleső ezrek voltak, hanem a békepapság, a beszervezett püspökök és a kléruson belül hemzseggő ügynökök. Az emberarcú szocializmus, vagy gulyáskommunizmus néven létrejött rendszer.

Ha maradnak az '56 utáni megtorlások, ha ezt Kádárék nem ismerik fel, ma sokkal egészségesebb és főleg tisztább társadalomban élhetnénk. A '60-as évek vége felé az akkori társadalom nyugalmat, apolitikus légkört és aprócska gyarapodást akart, a rendszer a maga hazug módján pedig a megfelelő alkukkal ezt biztosította is. Persze ehhez szorosan hozzátartozik az is, hogy a rendszerváltást követően sok esetben elmaradt a múlt őszinte feltárása, az elszámoltatás, az ügynökakták nyilvánosságra hozatala. Ez a magyar katolikus egyházra ugyanúgy igaz, mint a társadalom sok más szegmensére.

Ebben az írásban a Szombathelyi Egyházmegye egy papjának, a zalaegerszegi Mária Magdolna Plébánián Mindszenty Józsefet plébánosként követő dr. Galambos Miklós életútjának egy-egy fontos eseményét mutatom be, hogy betekintést nyerhessünk a kommunista hatalomátvétel és a működő szocializmus sajátosságaira egy konkrét személy szemszögéből.

dr. Galambos Miklós apátplébános

Egy szép hivatás kezdete

Galambos Miklós Antal Bánokszentgyörgyön született 1906. április 29-én. Apja, Galambos István köztisztviselőként álló körjegyző volt. 1936-ban vonult nyugdíjba, amikor is a Magyar Arany Érdemkeresztel tüntették ki. Az apa foglalkozása tisztességes megélhetést nyújtott. A középosztályhoz tartozás biztosította, hogy a gyermekek tanulhattak, az apa el tudta tartani családját.

Miklósnak négy testvére volt. A középiskolát a kőszegi bencés gimnáziumban végezte, majd Budapesten a Központi Szemináriumban teológiát hallgatott. 1929-ben szentelték pappá. Ezután Alsóságra került káplánnak, majd 1930-ban gróf Mikes János megyéspüspök Zalaegerszegrre küldte Pehm József mellé káplánnak. 1935-ig maradt a zalai megyeszékhelyen, közben 1931-ben doktori fokozatot szerzett.

A zalaegerszegi évek meghatározónak bizonyultak Galambos Miklós életútjában. Pehm József plébánosként a káplánoktól minden esetben megkövetelte a pontosságot. Készenlétlenül nem mehetett fel senki a szószékre. Nagy gondot fordított a szentbeszédnek színvonalára. A hozzá beosztott káplánokkal is ridegen, kurtán bánt, szinte semmi szabadidőt nem hagyott nekik, mindig talált valami elfoglaltságot a részükre. Amelyik káplán legalább egy évet eltöltött Mindszenty mellett, megyéspüspökétől minden esetben komolyabb beosztást kapott. „A Mindszenty-tanítás, a Mindszenty-fegyelem biztosíték volt erre.”

Galambos Miklóst 1935-ben hívták Szombathelyre a megyei kórházba lelkésznek. Tíz hónapig teljesített ott szolgálatot, amikor berendelték a püspökvárba, ahol titkári beosztást kapott Grósz József püspök mellett. Ezt a beosztást Grósz József egész püspöksége, majd kalocsai érseki kinevezése után szombathelyi egyházmegyei kormányzósága idején is betöltötte, ami bizonyítja, hogy ordináriusa maradéktalanul meg volt elégedve munkájával. 1944. március 17-én nevezték ki szombathelyi püspöknek Kovács Sándort.

Mindszenty utóda a zalaegerszegi plébánián

Kovács Sándor püspök 1944. június 1-vel bízta meg dr. Galambos Miklóst „*a Zalaegerszegi I. számú Plébánia adminisztrátorának úgy a lelkiek, mint az anyagiak terén.*” Angelo Rotta pápai nuncius különleges római felhatalmazás alapján 1944. szeptember 13-án nevezte ki plébánosnak.

Az új plébános 38 évesen, ereje teljében vette át a plébániát neves elődje után. Mindent elkövetett, hogy minél közvetlenebb kapcsolatba kerüljön híveivel. A Zalaegerszeghez közlgő, majd a városon átvonuló front hamarosan új viszonyokat teremtett.

A települést 1945. március 29-én foglalta el a Vörös Hadsereg – komolyabb harcok nélkül. Károkat szenvedett ugyanakkor a Mária Magdolna plébánia-templom, amelynek egyik tornyában állítólag német tüzelőállás volt. Mindkét torony megsérült, a tetőzeten pedig számos aknabevágódás okozott súlyos károkat. Egyházi személyek ellen nem történtek jelentős atrocitások. Galambos Miklós plébános a hadi események lezárulása után három héttel levélben tájékoztatta elődjét, a veszprémi püspököt. „*A pap-ságnak hántódása nem volt. A reverenda minden igazolásnál többet ér.*”

A háború utáni Zalaegerszegen nem volt könnyű dolga az új plébánosnak. 1948 tavaszától megindult a katolikus egyház ellen is az első jelentős támadás a felekezeti iskolák államosításának ürügyén. Szócsöve a helyi sajtó volt, amelyben naponta jelentek meg a témával kapcsolatos negatív írások. A párt ezen kívül folyamatosan szakszervezeti, üzemi gyűléseket, szülői értekezleteket tartott, ahol a kiküldött agitátorok igyekeztek az államosítás fontosságáról meggyőzni az összegyűlteket.

Az egyház a maga korlátozott eszközeivel igyekezett válaszlépéseket tenni a féktelen agitációra. Mindszenty bíboros körlevelekben ítélte el a törvényjavaslatot, és felszólította a tanítókat, hogy ne folytassák a tanítást a leendő államosított iskolákban.

Galambos apátplébános már az 1947. április 17-i hitoktatói értekezleten megjegyzi: „*Nagy a szülők körében a felháborodás, valamint a diákság körében is. Az értekezleten a szülőket nem engedték felszólalni. Az egyiket internálni akarták, mert tiltakozott ellene.*”

Galambos megpróbált ellenlépéseket tenni. Petíciót nyújtott be a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumhoz, melyben az egyházi iskolák államosítása ellen foglalt állást, ez azonban süket fülekre talált. Másik lépése az volt, hogy az egyház általi kiközösítéssel fenyegette meg az államosítást támogató ívek aláíróit. Ennek következtében sokan komoly dilemmával találták szembe magukat: az ívek aláírása esetén az egyház, alá nem írása esetén a párt és saját szakszervezetük közösi tette ki őket.

A Notre Dame iskola vagyonának zár alá vétele 1948. június 14-én, az évszáró előtt egy nappal történt meg. Az iskolában megjelenő végrehajtó bizottság leltárba vette az iskola vagyonát.

Mária-kongresszus Zalaegerszegen

Ezt követően, 1948. szeptember 8-án vette kezdetét a Galambos apátplébános szervezésében megvalósított Mária-kongresszus Zalaegerszegen, amely tevékenységének és talán életének is a csúcspontja volt.

71 év távlatából elmondhatjuk, hogy azon túl, hogy ez volt a katolikus Zala híveinek utolsó nagy lobbanása, marandót is hagyott ránk, hiszen az erre az alkalomra írt zalai Mária-kongresszus himnuszát minden hónapban elénekeljük templomunkban is.

Mindszenty bíboros a háború után Kanadában, az ottawai Mária Világkongresszuson vett részt, és ennek hatására hirdette meg a Boldogasszony Évet, amely 1947. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján Esztergomban kezdődött.

Másfél év alatt minden nagyobb Mária kegyhelyen, megyeszékhelyen, nagyvárosban tartottak ünnepeket, úgy, hogy az ország bármely szegletén élők eljuthassanak valamelyik rendezvényre.

A zalaegerszegi Mária Kongresszus 1948. szeptember 7-ére és 8-ára, Kisboldogasszony napjára esett a Mária-év őszi ünnepeisorozatának nyitóünnepként. Ezt a rendezvényt mind az egyház, mind a párt részéről komoly előkészületek előzték meg.

1948. február 19-én megalakult Galambos apátplébános elnökletével a zalai Mária-kongresszus központi bizottsága, amely már konkrét feladatokat határozott meg, szinte órára pontosan elmondta a tervezett programot. Galambos látva a nehézségeket, így fogalmaz: „*Ne zavarjanak bennünket a sötét lehetőségek. Mi élni akarunk, ezért tervezünk, dolgozunk a jövőért.*”

Az ünnepség menetéről, a fontos tudnivalókról az augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján kiadott részletes programfüzet adott tájékoztatást a híveknek. Megszervezték az autók, szekerek, kerékpárok biztonságos tárolását, a vidékről érkező zarándokok éjszakai elhelyezését. Külön kérték a zalaegerszegi híveket, hogy a templom körüli mellékutcák házait díszítsék és lobogózzák fel. A zalaegerszegi ünnepségnek hivatalos himnuszt is komponáltak „Zalai Mária himnusz” címen.

Az MDP helyi szervezete is „méltó módon” készült az ünnepségre, ahogy Galambos fogalmazott „*az aknamunka megindult.*” Nagy erőket mozgósítottak az egész megye területéről a járási, falusi titkárok bevonásával, hogy lehetőség szerint minél több ember eljövetelét megakadályozzák. Szeptember 8-ára rendezték a megyében a 15 holdon felüli gazdák elszámoltatását. A falvakban gazdaasszony kiállításokat szerveztek, korlátozták a vasúti szerelvények számát, a városba vezető utakon pedig lóvizsgálókat tartottak a szekerek bejövetelének megakadályozására. Zalaegerszegen ifjúsági sportnapot szerveztek, amellyel a férfiakat, fiúkat kívánták elcsábítani. A szabotálás egyik legfontosabb eleme az volt, hogy 480 agitátor vetettek be a tömegbe való beépülés és bomlasztás céljából. Másik jelentősebb intézkedésként betiltották a hangerősítő eszközök használatát, amellyel a beszédek nem halló tömeg felbomlását kívánták előidézni.

Mindezen előkészületek után szeptember 7-én este 7 órakor megkezdődött a Mária-év zalaegerszegi rendezvénye. A Magyar Kurír helyszíni tudósítása kiemelte, hogy a zalaegerszegi esemény kiemelkedett a Boldogasszony Év programjaiból, mivel annak ellenére, hogy Kisboldogasszony napja már nem volt munkaszüneti nap „*mégis sok ezren zarándokoltak Keszthelytől, Győrtől, Nagykanizsától, Kaposvártól, Szombathelytől és Veszprémtől kezdve zalaiak, vasiak, somogyiak*”, hogy részt vegyenek a kétnapos rendezvényen. A kongresszusra érkező Grösz József kalocsai érseket, Shvoy Lajos székesfehérvári, Kovács Sándor szombathelyi, Bánáss László veszprémi és Papp Kálmán győri püspököket dr. Galambos Miklós apátplébános a szervezők élén ünnepélyesen fogadta.

A nagytemplomban tartott ünnepélyes *Veni Sancte* után „*a zuhogó eső és az egyre erősödő szélvész dacára tízezrek vettek részt*” a körmeneten, amely főplébániától a ferences templomba kísérte a Veszprémből hozott Szent Margit ereklyét. Fél tízkor félórás harangzúgás és a környező dombokon 300 szeretetmáglya fellobbanása köszöntötte az ünnepet. Ezt követően a nagytemplomban a férfiaknak a Szent Márton ereklyénél, a nőknek a ferences templomban és a Notre Dame zárdában volt hódolat a Szent Margit ereklye előtt, ezt éjféltől hajnalig tartó szentségimádás és szentmisék követték.

Másnap, szeptember 8-án kezdődött az igazi nagy

ünnepegy, kilenckor érkezett Mindszenty bíboros, akit a nekeresdi majornál ezer biciklista és az esperesi kerületek két-két képviselője fogadott. Misét celebrált a főtéren emelt szabadtéri oltárnál, melyet Zalaegerszeg első köztéri alkotása, a 18. századból származó, úgynevezett „Fehérképi Madonna” szobra díszített.

A mise után ugyanitt megkezdődött a Mária Kongresszus. A szónokok – hangerősítő berendezések hiányában – a plébánia erkélyéről beszéltek a főtéren és a környező utcákban összegyűlt mintegy 30-35 ezer főnyire tömegnek.

Mindszenty bíboros beszédében a megromlott erkölcsökről, a tízparancsolat betartásának hiányáról szólt, és felszólított a hithez, Máriához való visszatéréséhez. A hatalmas tömeg lelkesen hallgatta szavait, és a nevét skandálták. A beszéd alatt a párttagok gyalázkodó kiáltásokkal zavarták a bíborost, miközben gramofonról 1919-es mozgalmi dalokat játszottak. A bíboros azonban felszólította híveit, hogy ne foglalkozzanak ezekkel a dolgokkal. A tömeg között 9 óra után már az összes agitátor bent volt, igyekeztek bejutni a hívők csoportjaiba, azonban ezek a kísérleteik sikertelenek voltak, a zárandokcsoportok senkit sem engedtek maguk közé.

Ezt követően a ferences templomtól körmenet indult a főtérré a Szent Margit, a Szent Márton erkélyével és a búcsúszentlászlói Mária szoborral az élen. Eközben elkezdődött a párt által szervezett sport-

ünnepegy is, mely ugyan nem teljesen váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mert a vártnál kevesebben voltak rá kíváncsiak, annyiban azonban „sikeres” volt, hogy „a Megyebizottság tagjai kintfeleltek, holott itt benn is lett volna munka.”

Az ünnepség lezárásaként a hívők elénekelték a *Te Deumot*. Ezzel befejeződött a kétnapos zalaegerszegi Mária ünnepség, a zárandokok hazatértek. Az egyház szempontjából már eleve sikernek számított, hogy az esemény a párt vagy a rendőrség által elkövetett komolyabb atrocitások nélkül zajlott le. Ez nagy szó volt azon a helyen, ahol Mindszenty 25 évig szolgált plébánosként, és az emberek itt különösen tisztelték.

Kovács püspök Galambosnak írt levelében őszinte köszönetét fejezte ki, mint írta: „Annyi nehézség ellenére is oly nagy számú hívő jött össze és olyan hősi hitvallást tett, amely legszebb eredménye a Mária- napoknak. A hatványozott nehézségek csak érdemszerzőbbé tette híveinknek ezt a zárandoklását. *Crevit semper in persecutione Ecclesia, in pace decrevit!* Ezt a kegyelmi áldást bizton várom a zalai Mária-kongresszustól.”

Galambos válaszelevelében köszönte a támogatást és megjegyezte: „A kedvezőtlen időjárás következtében a kongresszus demonstratív jellege erősen fakult, amire pedig egyházunk ellensége előtt szükségünk lett volna. Viszont megnyugvással lehet megállapítanunk, hogy a kongresszus ellen elkövetett merényletsorozat csütörtököt mondott népünk bátor kiállításán.”

Azt, hogy a párt hogyan értékelte saját tevékenységét, a szeptember 9-én megtartott megyebizottsági ülés jegyzőkönyvéből tudjuk. Lakatos Dezső megyei titkár véleménye szerint leghatásosabb segítségük az eső volt, illetve a sportversenyek és a gazdaasszony kiállítások megrendezése. Szerinte 60-80.000 embert vártak, azonban csak mintegy 20-25.000 jött el. Mindent összevetve a párt is sikeresnek, a reakció módszerei megismerésének és az el-lene való harc újabb győzelmének ítélte meg saját szereplését.

Hozzá tartozik azonban az igazsághoz, hogy az egész Mária-évről az elmúlt rendszer történetírói mélyen hallgattak, talán mert az abszolút sikerként feltüntetett hatalomszerzésbe nem illett volna bele ez az esemény.

A klerikális reakció elleni küzdelem következő fejezete volt a párt részéről, hogy 1948. október 4-én három hatalmas hangszórót helyeztek el a főplébánia kapujával szemben, amelyen a Szabad Nép propagandája szólt hatalmas hangerővel, úgy, hogy a „betörő lárma miatt (...) a hívőseleg jóformán egyáltalán nem hallja az oltárnál imádkozó pap szavát.”

Galambos az ÁVH fogságában

Ha a zalaegerszegi Mária-kongresszus megszervezése, lebonyolítása volt dr. Galambos Miklós életének, papi hivatásának csúcspontja, úgy az ÁVH fogságában töltött időszakot nevezhetjük a mélypontjának.

1952. január 8-án és 9-én a Szombathelyi Egyházmegye öt papját tartóztatták le, köztük dr. Galambos Miklóst is. A rákosista rezsim célja ezzel az akcióval az lehetett, hogy az egyházmegye öt kiemelkedő papjának bebörtönzésével nyomást gyakoroljanak mind a püspökre, mind az alsópapságra. A félelem, a terror légköre az egyház gerincének megroppantását, a hívők körében a vallásosság visszaszorítását szolgálta.

A letartóztatását megelőzően, 1951. november második felében dr. Galambos Miklós Kovács püspöknél járt és vele „hosszabb ideig tartó, bizalmas beszélgetést folytatott.” „Galambos ezen beszélgetésének az volt a célja, hogy a püspököt a végsőkéig megacélozza az ellenállásra.” Elmondta, hogy a kommunista uralom múló dolog és gondoljon a jövőre. „Bátorította a püspököt, hogy ne féljen a kommunistáktól, ha börtönbe vetik is, (...) azzal dolgoznak a legjobban a jövő dicsőségükön, ha a kommunistáktól üldöztetést szenvednek. (...) Minden azt bizo-

nyítja, hogy Mindszentynek és Grósznek volt igazuk, mert a kommunisták tönkreteszik a népet, megfosztják azt szabadságától és becsületüktől.” Galambos tisztán látta helyzetét, tudatában volt, hogy nem kerülheti el a letartóztatást és bátor módon másokat is, többek között saját felettesét is, a kitartásra, az együttműködés elutasítására biztatott.

Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára dr. Galambos Miklósról vonatkozóan egy vizsgálati dossziét tart nyilván. A vizsgálati dossziét 1952. január 12-én nyitották meg 10-50956/952. szám alatt dr. Galambos Miklós vádlott ügyében demokrácia elleni uszítás vád tárgyában.

1952. január 9-én éjszaka lakásáról hurcolta el az Államvédelmi Hatóság. Az első két kihallgatásán a származásával, életútjával és politikai tevékenységével foglalkoztak.

A harmadik kihallgatás 1952. január 22-én történt, amelyen a demokrácia ellen való uszítás módja és a „Goretti Mária” képekkel való foglalkozás érdekelte az államvédelmi hatóságot.

A kihallgatás annyiban változott, hogy miután már 2 hete az ÁVH őrizetében volt (tulajdonképpen 2 hét folyamatos kihallgatás volt, csupán időközönként készültek jegyzőkönyvek), kérdés nélkül kellett folyamatos vallomást tennie. Az „általa feltárt” részletes bűnlajstromán szerepelt, hogy 1945-46-ban a zalaegerszegi Mária Magdolna templomban elmondott beszédeiben gúnyos célzásokat tett azokra, akik Mindszenty Józsefet bírálták. 1946-ban utasítást adott Fonnyadt Antal zalaegerszegi hitoktatónak, hogy a Rajk László belügyminiszter által feloszlalt KALOT helyett hozzon létre Zalaegerszegen egy KIOE helyi csoportot. 1948-ban a KIOE-t is fel-

azonosítószám: 25-1031	Sz-314.	C-L-M	2060 768-1
0-7394	Sz-1868	1055	GDT 124
0-8934	V-86573.		
TEBHELO ADATOK FELSOROLÁSA: I. 1947-ben "zalaegerszegi megse- ezte és irányította a "Mária kong- rezstus." 1948-ban a DNP-ből kivált Mateo- vic "erec szelsojjobboldali kép- viselot támogatta. 1950-ben rk.papoknak előadást tar- tott, hogy milyen formában harcol- janak a gyermekek vallásos nevelő- séért. 1951-ben Kovács Sándor püspököt fe- lelősegre vonta, hogy miért tették le az esküt a magyar kormánynak. Kérte a püspököt, hogy a kormány kéréseit ne teljesítse. A Bp.MB.B.II.0561/1952/5 szám alatt 1952. jun.23-án demokrácia ellenes izgatás, sajtótermékek en- gedély nélküli kinyomatása és ter- jesztése és a devizagszédalkodást sértő büntetést 2 év 6 hó börtön- tőre ítélte. A "egfelsőbb Birodág 1952 szept.8-án B.IV.00304/1952/9 szám alatt a Bp.MB. ítéletét jó- váhagyta. Az 1953.11.tvr. alapján kegyelme nyert és csatlakozott a hátr- jogköv. alól. <i>Uzhalta 1970. év február 12-én a bíróság 359/20 1971. FEB. 8. Kézelt</i>		H Név: dr. Galambos (előnév): Miklós Antal Születési helye: Bánokszentgyörgy. év, hó, nap: 1906. ápr. 29. Anyja neve: Desics Terézia 1945 előtt: rk.pap. Foglalkozás: jelenleg: rk.plébános. Iskolai végzettség: teologia. Párttagsága: pk. Megye: Vas Lakhely: város, község: Gyöngyösfalu. Munkahelye: rk.plébánia. Allampolgársága: magyar. Szombathely, 65 év, Jul. hó 26...n. Kijelöltje, osztály - osztály: III. osztály Illés István R. ügyv. Ellenőrizte: Biz. elnök. osztályvezető 080054 ABTL 2.2.1.1/3.2. 1273	

oszlatták, Fonnyadt Antalt rendőrfelügyelet alá helyezték. A fakultatív hitoktatás bevezetése ellen élesen állásfoglalt „Notredame” zárda nagytermében összehívott szülők körében. Kijelentette, hogy a katolikus szülők kötelesek nem csak a gyermekük testét, hanem lelkét is táplálni és itt „nem tehetünk semmit fakultatívvá”. Indítványára a szülők határozottabban kérték a kultuszminisztertől a fakultatív hitoktatás mellőzését.

1947-ben részt vett a DNP megalapításában és az arra való szavazásra buzdított. 1948-ban izgatott az iskolák államosítása ellen. Azt állította, hogy akik aláírják az államosítást követelő ívet, azok egyházi kiközösítés alá esnek. Az elkövetett gazdasági bűncselekményekkel kapcsolatban elmondta, hogy 1950-ben engedély nélkül sokszorosította a frissen szentté avatott Goretti Mária képét, amit Rómából kapott. A képről 20.000 példányban kisképet, 3.000 példányban levelezőlap nagyságú képet készített egy helyi fényképezéssel, amiből 8-10.000 forint illetéktelen haszonra tett szert. A másik gazdasági bűncselekménye az volt, hogy 1947. augusztusában, az esztergomi primási palotában Mindszenty Józseffel megbeszélést folytatott, majd a bíborostól átvett két 50 dolláros bankjegyet, amelyet Mindszenty utasítására eljuttatott két muraközi magyar származású családnak.

A vád és az ítélet

1952. február 25-én, 48 nap vizsgálati fogság és folyamatos kihallgatás után, vették fel a gyanúsított

jegyzőkönyvet, amely tulajdonképpen a január 22-i vallomás megismétlése volt. A jegyzőkönyv felvétele után két nappal az államügyészségen már elkészült a vádirat, amely szerint izgatás büntetével, sajtóbüntetéssel és tervszerű devizagazdálkodást sértő büntetéssel vádolták, és a megállapított tényállás tartalmát tekintve teljesen megegyezik az államvédelmi jegyzőkönyvvel.

Az ügyében 1952. június 23-án, elsőfokon dr. Olti Vilmos elnökletével a Budapesti Megyei Bíróság hozott ítéletet, amelyben bűnösnek találta a fenti bűncselekmények elkövetésében és 2 év hat hónap börtönre, 5 év közügyektől eltiltásra és 3.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

Az ügyész súlyosításért fellebbezett, így sor került a Legfelsőbb Bíróság tárgyalására is, ahol dr. Lázár Miklós tanácsvezető bíró elnökletével lényegében helybenhagyták a megyei bíróság ítéletét.

A szabadulás után

Dr. Galambos Miklós 1953. augusztus 11-én, az 1953. évi 11. tvr. alapján kegyelmet nyert és mentesült a hátrányos következmények alól. Értésítette erről a püspököt, és szabadságot kér tőle, mivel „*mintegy két év óta nem volt pihenőm és egy kicsit elfáradtam.*” Szabadságát Győrben, a testvére családjánál töltötte.

Időközben, 1952. május 15-én Kovács Sándor püspök a zalaegerszegi Mária Magdolna plébániára kinevezte plébános-helyettesnek a hírhedt békepapot, Bodorkós Gilbertet.

Dr. Galambos Miklósról a letartóztatása során készült fénykép

Galambost a Szombathelyi Egyházmegye legeldugottabb plébániájára, Kemenesszentpéterre helyezték kiegészítőnek, ugyanakkor a szentszéki bírói tiszttségét visszakarta. Az ÁEH szombathelyi megbízottjánál rendszeresen jelentkeznie kellett.

Ez alatt az időszak alatt Galambos Miklós könyvet írt Bódi Mária Magdolnáról, akit 1945. március 23-án a Veszprém megyei Litéren szovjet katonák gyilkoltak meg. Galambos 1955-ben fejezte be művét, amelyet Magdolna szüleinek adományozott, akik évtizedekig rejtegették.

Ez az időszak volt a magyar társadalom „guggolós” korszaka. Az emberek döntő többsége azt hitte és remélte, hogy hamarosan meg lesz a békekötés, az oroszok elhagyják az országot, aztán rendet lehet teremteni. „Addig guggolva is kibírjuk” – hangzott el sok ember szájából. A népben élő akkori illúzió, majd az osztrákokkal kötött államszerződést követő nagyhatalmi politika által kiváltott csalódottság volt az egyik fő oka az 1956-os népfelkelésnek, szabadságharcnak.

Az 1956-os és az azt követő események

A forradalom alatt a házi őrizetéből szabaduló Mindszenty bíboros utasítására közel harminc vezető pozícióban levő békepap távolították el s izoláltatik. „Ezzel az intézkedéssel a papi békemozgalmat lefejezték és működését teljesen megbénították.” – panasolja egyik jelentésében Állami Egyházügyi Hivatal vezetője. Kovács Sándor püspök is felmentette dr. Farkas Dénest, Bartányi Andort, Zenz Pétert, Szűcs Dezsőt és Bodorkós Gilbertet viselt tisztségeik alól.

Galambos az 1956-os események alatt a kámoni plébánián tevékenykedett adminisztrátorként, az eseményekben tevételesen nem vett részt és nem volt az ismételt letartóztatott papok között. 1956. október 31-én Kámonban kapta püspökétől a dispoziót, hogy kinevezi a zalaegerszegi I. plébániahivatal plébánosának és a zalaegerszegi esperesi kerület esperesének. 1956. novemberében megpróbálta elfoglalni „a nép határozott kívánságára” és a püspök rendelete alapján az egyházjogilag őt illető és meg nem szűnt plébánosi állását Zalaegerszegen, de Bodorkós és a vele szoros barátságban levő Kodella József, az Állami Egyházügyi Hivatal zalaegerszegi főelőadója nem engedte. Megfenyegették, hogy ismét letartóztatják. Emiatt 1956. december 6-án Kovács püspök levelet írt Münnich Ferenc elnökhelyettesnek, amelyben közvédelmet kért dr. Galambos Miklós címzetes apát, főplébános részére és kérte, hogy elfoglalhassa ismét a plébánosi állását.

Münnich december 11-én írt válaszlevelében intézkedést ígért. Galambos 1956. december 21-én tér-

hetett vissza zalaegerszegi plébániájához, ahol hamarosan sajtótámadásokra kellett reagálnia. „Zalaegerszegen már sokkal nyíltabb sisakkal jelentkezett a kereszt mögött meghúzó bosszú. Bodorkós Gilbert esperest az egyházi reakció emberei máról holnapra kirúgták a plébániáról azokban a napokban. Legfőbb gondjuk az volt, hogy Galambos apáturat, Mindszenty feltétlen hívét és neveltjét visszacsempésszék a városba.”

Válaszában kifejtette, hogy „mielőtt megyéspüspököm visszaküldött volna Zalaegerszegrre, külön megbízottja útján két kérdésre kért választ a zalaegerszegi városi tanácstól és rendőrségtől. A két kérdés: 1./ van-e kifogás alulírott plébános ellen, 2./ tudják-e garantálni személyi biztonságát? Miután mindkét illetékes fórum kedvező választ adott, csak ennek megtörténte után utasított megyéspüspököm plébániám elfoglalására Zalaegerszegen. Így nem lehet „visszacsempészéssel” beszélni.”

A Szentszék 1957. január 21-én elmozdította azokat az érseki és püspöki helynököket, irodaigazgatókat, akiknek kinevezése nem egyezett meg a kánonjog rendelkezéseivel. Az illetékes kongregáció ezzel jóváhagyta a hercegprímás döntését. A párt fenyegetőzött, de a főpásztorok kitartottak Róma mellett. A belügyminisztérium utasítást kapott egy országos akcióra, amelynek során papok százait zaklatták, idézték be a rendőrségre. Többet közülük állítólagos „ellenforradalmi” szereplés vádjával internáltak.

Ennek az akciónak az egyik eseménye volt a szombathelyi püspöki palotában lezajlott történések, ahol március elején papi lelkigyakorlatot tartottak, és amelyen Galambos zalaegerszegi plébánosként, esperesként vett részt. A 8-ról 9-re virradóra éjszaka „nagy számú „ÁVÓ-s” csoport jelent meg a Püspökvárban. Kovács Sándor püspökre rázárták a lakásának ajtaját, a papokat pedig hálóingben kiterelték a folyosóra. Egyenként a legrágárabb szavakkal gúnyolták őket – a palotát pedig bikaistállónak titulálták. A papok közül kiemelték Galambos Miklós plébánost, felvitték az egyik 2. emeleti szobába és ott agyba-főbe verték. Ennek híre elterjedt az egyházmegye papjainak körében. Sőt egyesek tudni vélték, hogy Tóth százados és emberei másokat is bántalmaztak.”

A hivatkozott Tóth Béla államvédelmis százados, eredeti nevén Klamerusz Béla, korábban a BM Zala Megyei Főosztályán belül a IV. (Belsőreakció-elhárító) Osztály vezetője volt Zalaegerszegen, innen ismerte Galambost, akit különösképpen gyűlölt. 1956 után Zalából néhány hírhedt ávós „átigazolt” Vas megyébe, így Tóth/Klamerusz Béla százados lett a BM Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Politikai Osztály osztályvezetője, aki a püspökvári akciót vezette.

A BM által levezényelt országos akció láttán a püspöki kar a dekrétum visszavonását kérte a szentszéki kongregációtól, amely azonban csak másfél év múltán változtatta meg döntését.

1957. március 9-én Horváth János, az Egyházügyi Hivatal elnöke már fenyegető hangvételű levélben jelezte a püspöknek, hogy az október 23-a után az Egyházügyi Hivatallal való megbeszélés nélkül eszközölt dispoziciókhoz nem járul hozzá. Ezt követően egyezkedés kezdődött a püspök és a Hivatal között, amelynek során ragaszkodtak Bodorkós zalaegerszegi visszahelyezéséhez, amely 1957. április 15-i hatállyal megtörtént és Galambos 1957. április 12-én távozott Zalaegerszegről. A püspök Ivánra nevezte ki adminisztrátornak. Az ivánci plébániát azonban nem foglalta el, mert a püspök egy újabb dispozicióval a szombathelyi székesegyház adminisztrátorává nevezte ki az 1956. november 4-én letartóztatott Szendy László helyére.

Bár Galambost 1956-ban és azt követően nem tartóztatták le, az szinte biztosra vehető volt, hogy a szombathelyi dispozicióhoz való állami hozzájárulás visszavonása megtörténik, amelyre Miklós Imre aláírásával 1957. július 13-án sor került.

Az Egyházügyi Hivatal 1958. január 14-én készült jelentéséből kitűnt: *„Összesen 606 kulcspozíciót tartunk nyilván (püspökök, vikáriusok, irodaigazgatók, püspöki titkárok, kanonokok, apátok, főesperesek, esperesek és minden egyházmegyében a 10 legnagyobb plébánia). Ebből 257 állás volt haladó papokkal betöltve az ellenforradalom előtt. 22 állásban még reakciók vannak, 19 állás nincs betöltve, 8 új helyen reakciós papok helyébe békepapok kerültek.”*

Az 1956 utáni eseményeket tekintve dr. Galambos Miklóst és Bodorkós Imrét könnyedén el tudjuk helyezni a reakciós-békepap relációban.

Kovács Sándor püspök ragaszkodott „jó Miklóshoz” és továbbra is kérte az állami hozzájárulás fenntartását a szombathelyi dispozicióhoz. Így Galambos egészen 1959. május 1-ig a szombathelyi főplébánia vezető lelkésze maradhatott.

Az „emberarcú” szocializmus évei

1959. május 1-től Galambos Miklóst a püspök Gyöngösfaluba nevezte ki plébánosnak, ahol tizenegy évig, egészen haláláig ellátta ezt a feladatot. A hatvanas évekből a plébánialak és környékének rendbehozataláról, a templom világítóberendezéseinek cseréjéről, képviselőtestület megalakulásáról maradtak fel jegyzőkönyvek, dokumentumok. Egy megtört, félreállított élet, egy börtönt, üldöztetést is vállaló pap életének dokumentumai. Egy Krisztus-közeliek eklézsiához tartozó papé, aki nem vett részt a

nagyhangú és visszataszító békemozgalomban, csupán a templom falai közt végezte csendben a munkáját. Az államvédelmi szervek még 1965-ben is veszélyesnek, megbízhatatlannak ítélték.

1965-ban egyébként már betegséggel küzd, 1966. január 11-én elkészítette végrendeletét, amelyben általános örökösének a Gencsapátiban élő, Galambos Magdolnát nevezte meg. Érdemes felidézni, milyen szépen írt testvéréről: *„Minden igazság és méltányosság ezt követeli tőlem, hisz húgom szinte egész életét az én szolgálatomra adta teljesen ingyenesen. Szegény lett miattam és az Egyházért – jóllehet lett volna módja sokkal előnyösebb elhelyezkedésre is.”*

1961 és 1972 között több tucat felszentelt papot, szerzetesnővért és világi személyt hurcolt el és állított bíróság elé a politikai rendőrség államellenes összeesküvés és szervezkedés vádjával. Nincs egyetlen olyan ügy sem ezek között, amelynek konstruálásában az állambiztonság illetékesei ne támaszkodtak volna az egyházban működő ügynökeikre. A katolikus egyházban a Rákosi és a korai Kádár-diktatúra alatt alapvetően két papi réteg alakult ki, azoké, akik az állambiztonsággal együttműködtek és azok, akiket az állam üldözött, megfigyelt.

Dr. Galambos Miklós a megfigyelt és mellőzött papok táborába tartozott, akit lelkileg megviselt az egyház züllése, a kilátástalanságát minden bizsonnyal növelte, hogy mélyen tisztelt főpásztor az amerikai követségen élt „szabad rabságban” évek óta.

1966. december 12-én a püspöki névnapra köszöntésre így válaszolt: *„A püspökvár körüli kontrasztok választottak el engem főpásztoromtól. Lelkileg is súlyosan megvisel engem ez a helyzet. Fájdalmasan sujt az egyházmegyében előállott dekadencia. Hatvanegy éves ember vagyok. Sokat láttam és tapasztaltam. Én már nem akarok senkit sem befolyásolni se fölfelé, se lefelé. Egyedül Isten irgalmát kérem a magam számára alkonyat felé tartó életemben.”*

Négy évvel később, 64 évesen, áldozópapságának 41. évében, 1970. április 21-én halt meg a szombathelyi kórházban tüdőgyulladásban, de már rákos beteg volt.

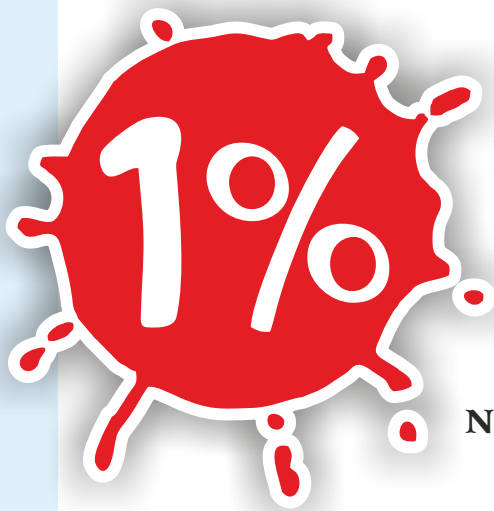
A katolikus egyház papjai, szerzetesei és szerzetesnői ellen mintegy háromezer elmarasztaló ítéletet hoztak a magyar bíróságok 1945 és 1972 között. A magyar katolikus egyház üldözésben ugyanakkor megkülönböztethetjük az 1945-1956 közötti és az 1956-1972 közötti korszakot. Dr. Galambos Miklós

életútja példa arra, ahogyan az 1945 után kiépülő Rákosi-rendszer elbánt a papokkal: üldözte és bebörtönözte őket. Majd az 1956-os forradalom és szabadságharc bukását követően az együttműködni nem akaró, reakcióssá minősített papokat félreeső helyen, a templom falai közé kényszerítették.

Galambos, mint hitéhez hű, Mindszenty-tanítvány, elszenvedte az ÁVH kihallgatását, internálást, miközben egy szép papi pálya várt volna rá. 1956-ban sikerült visszafoglalnia zalaegerszegi plébániáját, de a kiépülő Kádár-rendszer miatt ez csak négy hónapra sikerült. A kudarc és a megvalósulni látszó „BM-egyház” látványa fizikailag és pszichésen is megtörte. Nem szenvedett vértanúságot, mint annyi sok hitéhez, elveihez hű paptársa, de a kommunista, egyházüldöző hatalom börtönnel sújtotta, majd félreállította.

Élettörténetét kutatva számomra egyértelmű, hogy dr. Galambos Miklósnak ott a helye a Szombathelyi Egyházmegyében a kommunisták uralma alatt üldöztetést szenvedett papok sorában. Alakját példaként állíthatnánk az utókor elé, mint aki méltó követője volt tiszteletreméltó Mindszenty József tevékenységének az egyházmegyében.

Dr. Galambos Miklós utolsó kívánsága az volt, hogy „a zalaegerszegi plébániatemplom kriptájába temetnének, abban a részben, amelyet én falaztattam el, de koporsómat a földre süllyesszék.” Sajnos Galambos utolsó kívánsága nem teljesült, a szombathelyi új temetőbe helyezték örök nyugalomra földi hamvait, talán lesz egy új kor és akarat, amely méltón megemlékezik róla és hamvainak újratemetése is megtörténhet Zalaegerszegen.

Kérjük, rendelkezzen a személyi jövedelemadójának 1 %-ról plébániánk alapítványának javára!

A rendelkezéssel teljes egészében a templom további fejlesztését és karbantartását támogatják.

Az alapítvány adatai:

Neve: Mindszenty Emléktemplom Plébániai Alapítvány
Címe: 8900 Zalaegerszeg, Átalszegett utca 100.
Adószáma: 19272629-1-20

Értesítjük a kedves Testvéreket, hogy Plébániatemplomunk alatt található altemplomban új koporsós és urnahelyek kerültek kialakításra.

A kriptahelyeket és az urnafülkéket 50 évre lehet megvásárolni, majd ennek lejárta után ismét újraválthatók lesznek.

A kriptá/urnahelyek megvásárlására a plébánia hivatalban nyílik lehetőség telefonon előre egyeztetett időpontban, valamint minden további információ is ott kérhető.

